

# MAGYAR LAPOK

\* 3 lei

Taxa postală plătită  
aprobării Dir. Gen. I



Művészetter Róbert urnak  
BUDAPEST

Főszerkesztő:  
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP  
V. évfolyam, 252 (1398) szám \* Csütörtök, 1936 november 5

Főmunkatárs:  
dr Gyárfás Elemér

## Tatarescu a közeli napokban válaszol Mussolininak

A kormányelnök kihallgatáson volt a királynál, majd a külügyminiszterrel tárgyalt. — Antonescu nyilatkozata a prágai eseményekről és a helyzetről. Jorga volt miniszterelnök ismét nyilatkozott az olasz-román faji egységről

Bucuresti. Saját tud. A király kedden délután kihallgatáson fogadta **Tatarescu** miniszterelnököt, aki aztán hosszasan tanácskozott **Antonescu** külügyminiszterrel. A külügyminiszter az est folyamán **Badulescu** Victor külügyi alminiszterrel informálta magát a távollétében történetekről és fogadta **Thierry** francia és **Kassidolák** jugoszláv követeket.

**Antonescu** szerdán délután nyilatkozni fog a prágai eseményekkel kapcsolatban. A **Curentul** úgy értesül, hogy a napokban **Tatarescu** is nagyjelentőségű nyilatkozatokat fog tenni, amely alkalommal ismerteti Románia helyzetét, a mai nemzetközi viszonyok között. Azt hiszik, hogy **Tatarescu** ezúttal válaszolni fog **Mussolininek** is.

Bucuresti. Saját tud. **Jorga** professor tegnap megnyitva az olasz művelődés terjesztésére Bucurestibe a létesített Intézet előadá-

sait, felhasználta az alkalmat, hogy a román-olasz kapcsolatokról ismételtelen beszéljen.

— Semmiféle politikai opportunitás, — mondotta, — nem szakíthatja szét a két népet, amelyeket felbonthatatlanul egyesít a fajtálatin volta. A két nép közötti szoros kapcsolatot, — folytatta — nem gyöngítheti semmiféle propaganda, amelynek hiábavalóságát egyébként volt alkalmam tapasztalni legutóbbi római tartózkodásom alatt. Politikai vélemények váltakozhatnak, de nem történik ugyanez a népek közötti természetes kapcsolatokkal, amelyek mindig meg kell, hogy maradjanak. A két országnak a kultúra rokonságában olyan közös tulajdona van, ami feljogosít bennünket a reményre, hogy Itália nem fog soha hozzájárulni ahhoz, hogy a románok bárkinek rabjai legyenek. Ezt nem engedhetné meg ennek a népnek az igazságérzete és becsülete.

## VIII. Edvárd király első trónbeszéde az angol parlamentben

Megkezdődött a felirati vita. MacDonald pártja barátságot kíván a németek és az olaszok felé

Londonból jelentik: Edvárd angol király ragyogó szertartások keretében, trónbeszéddel nyitotta meg kedden délelőtt az angol képviselőház új ülészeit. A szokásos külsőségeket kísérv módosítani kellett, mivel Edvárd király még nőlen és nincs megkoronázva. Az angol birodalmi koronát külön négylovas udvari díszhintón szállították a parlament épületébe és itt a szertartás alatt bíborhárony párnán állott s a király nem vette fejére.

A trónbeszédben Edvárd király hangoztatta, hogy Anglia viszonya a külhatalmakhoz továbbra is barátságos. Az angol kormány változatlanul a Népszövetségre alapítja politikáját és a genfi intézmény megerősítését kívánja a nemzetközi viták békés elintézése érdekében. A kormány továbbra is

*mindent elkövet Európa megbékítésére. Ebből a célból folytatni fogja az öt locarnói hatalom közötti megbeszélések előkészítését.*

Reméli, hogy a londoni haditengerészeti egyezmény olyan nemzetközi megállapodás alapja lesz, amelyhez az összes tengeri hatalmak hozzájárulhatnak. Anglia aggodalommal figyeli a távolkeleti helyzetet, de reméli, hogy a Japán és Kína közötti tárgyalások kielégítő megoldásra vezetnek. Az angol kormány továbbra is

*támogatni fogja a spanyol benemutatók közötti egyezményt és minden alkalmat megragad arra, hogy enyhítse az emberi szenvedéseket és az emberi életvesztéseket ebben a boldogtalan országban.*

Bejelentette a trónbeszéd, hogy a jövő év májusában a koronázás idején birodalmi értekezletet tartanak Londonban. Reméli, hogy a koronázás után ismét meglátogathatja Indiát. Szóvalatosnak mondotta a trónbeszéd a palesztinai

zavargásokat és örömmel üdvözli a helyzet javulását. Közölte, hogy

*az angol haderő megerősítése gyors ütemben és nagy eréllyel folyik. Szükség van ilyen intézkedésekre, de ezzel párhuzamosan az angol kormány mindent elkövet a nemzetközi megbékélés előmozdítására.*

Az általános kereskedelmi és ipari kilátások kedvezőek és újabb javulás várható. Az angol kormány mindent elkövet, hogy előmozdítsa a nemzetközi áruforgalmat korlátozó intézkedések megszüntetését. A jelenlegi parlamenti ülészen a kormány törvényjavaslatot fog beértesztelni a közrend hatátoes megóvása érdekében s ezenkívül több szocialista törvényjavaslat kerül megvitatásra.

A trónbeszéd elhangzása után Edvárd király eltávozott az üléssteremből s a parlament mindkét háza megkezdte tanácskozásait

Az alsóházban — ezúttal először! — egy képviselő ismertette a kormány válaszfeliratát. Hangoztatta a képviselő, hogy a női társadalom szempontjából mennyire értékel a kormánynek emberiséggi békére törekvő politikáját.

*ahol a férfiak küzdenek, ott a nők sokszorosan átérzik a küzdeleket minden társadalmi*

A következő szónok **MacDonald** nemzeti munkáspártjának egyik tagja. **Nicolson** képviselő volt aki főlemlítette, hogy a német nép az utóbbi időben rokonszenvező magatartást tanúsít Anglia iránt s ezt a magatartást hátorítani kell. — Olaszország győzelmes vezére — mondotta a képviselő — olajigat nyújtott Angliának. Hunyivunk szemét az előtt hogy

*azt az olajigat páncélbeszélés kéz tartja Romániát, hogy Olaszország népe még nem felejtette el a régi barátságot.* (Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

## A Hitel

(S. I.) — Nagy figyelemmel tanulmányoztuk át a *Hitel* eddig megjelent negyedéves számait, számszerint hármát és a tapasztaltak alapján örvendezve jelentjük, hogy egyetlen elmélkedést sem találtunk azokban az abesszin háborúról, a szürealizmusról, vagy — a jó ég tudja hányadik — orosz ötéves tervről. Nem azért örvendezünk ezen, mintha veszedelmesnek találnók, ha gondolkozó emberek láthatárunkat tágitani igyekeznek, hanem csupán azért, mert közel két évtizedes „kisebbségi” életünk alatt azt szoktuk meg, hogy az efféle távoli témák legtöbbször csak kitérésre, bújkálásra, vagy éppen félrevezetésre szolgáltak, nem pedig népi önismeretünk és nemzeti céljaink ellenőrzésére. Igen sokszor vezettek már bennünket ilyen messzi tájakra azért, hogy a közeli valóságainkat ne lássuk meg.

A *Hitel* íróit ez a vád valóban nem érheti. Ők igazán nem térnek ki a problémák elől, melyek elé bennünket ez az új nehéz élet állít. Bújkálásra semmi okuk sincsen. Ők azok akarnak lenni és csak azok, akik a valóságban: *itteni magyarok*. Magyarságukat végtelen, elcserélhetetlen sorsuk érzik, melytől csak a halál fogja elválasztani őket, az itteni magyarság problémái iránt tehát azzal a közvetlenséggel érdeklődnek, ahogyan az ember egészségi állapotának és testi jólétének felteleteit szokta nézni. A földre pedig, amelyen élünk, úgy tekintenek, mint boldogulásuk egyetlen elképzelhető terepére. Nyilván innen van az, hogy távolabbi terekkel egyelőre nincsen idejük, sem kedvük foglalkozni.

Ebben a kicsiny fatornyos hazában mindent tudunk egymásról s így persze azt is tudja mindenki, hogy a *Hitel*-t fiatal emberek írják. Férfiak, kik ebben a sokkal zordonabb éghajlatban értek meg. Ha azonban nem tudnók, nem ez az első, amit ez a folyóirat az orrunk elé dug.

Ezt azért mondjuk, mert nemcsak itt, hanem általában magyar tájakon számos olyan szellemi irányzat, meg folyóirat ismeretes, melyeknek az egész fiatalasága abból áll, hogy örökösen hangoztatják szerkesztőik és íróik éveinek aránylag csekély számát. Nem meglepetődés gyanánt, mint az régebben volt szokás, hanem mint legfőbb érdemet és tehetséget, mely minden egyebet pótol. Ehhez szokott járulni még bizonyos éremlyítő profétáskodás, mely oly divatos lett az ujjabkori tollforgatók között. E betegségnek áldozatai előszeretettel veszik át a maguk személyét illetően az irodalomtörténet szerepét s maguk állapítják meg műveiknek irodalmi értékét, irodalomtörténeti jelentőségét, valamint a saját maguk tehetségét.

A *Hitel* három első számában a legkisebb nyomát sem találjuk e divatos és ellenszenves betegségnek, mely úgy hat az írói művön, mint a testen az ótvár. Ezek a tanulmányok nem csaponganak a politikai és szociális kombinációk és spekulációk korlátlan világában, nem igyekeznek magukat és környezetüket még sehol sem létező új világréndekbe beilleszteni, hanem komolyan, becsületesen, hittel és akarattal kezükbe veszik a nemzeti munka szellemi szerszámaikat: kutatnak, feldolgoznak, valóságokat tartanak fel a maguk valóságában. A megállapított valóságokból pedig hasznos következtetéseket igyekeznek levonni. A mi mostani valóságaink sötétségébe nem úgy vetik be magukat, mint szegény kis

cselédleányok szoktak a kúba ugrani, amikor nem tudják többé érzelmeiket hordozni, hanem inkább olyan viszonyban vannak a valóságokkal, mint az építész a homokos, vagy süppedékes talajjal, melyre mindenképpen építeni kell.

E munkának önmagában való célját abban látják, hogy azzal közös nevezőre hozzák azokat, kik az itteni magyarság sorsát életük legnagyobb gondjának érzik: helytállani tudó elitnek képzése, új szellemi nemességnek kialakulása lebeg szemük előtt. Ezt a programjukat Albrecht Dezső, a lap kiadója és szerkesztője mondja el az első kötet bevezető cikkében.

A célokért való munkájuknak módszerét Szabó Zoltánnak, *A tardi helyzet* írójának cikkével jelzik, mely a most megjelent harmadik kötet élén áll. Jobb példát valóban nem állíthattak volna maguk elé.

„... a társadalomkutatás — mondja erről a munkáról Szabó Zoltán — végső értelemben megalkuvás és félelem nélküli tájékozódást jelent, azt, hogy az értelem kibúvás és félelem nélkül aláveti magát a valóságnak, a meghatározó és parancsot adó tényeknek. Kiszolgáltatottságot jelent és szolgálatot, világgá kiáltott szorongást, hűséget a problémákhoz és hűtlenséget az elméletek elsősege iránt... fegyverzettséget, mely fegyverzőjéül nem az ideológiát, hanem a tényeket ismeri... inkább embert, mint elméletet... a társadalommegismerés nem írói vagy tudományos műfaj, hanem célszerű tett, cselekedet a közvéleményalakításért... az okok, melyek a társadalomkutatást létrehívták, maguk is a társadalom... bajaiában rejtőzködnek... mindenekelött abban a csökönyös tudatlanságban, mellyel a mai magyar társadalom egyes rétegei nem mernek túltekinteni a maguk kerítésén... harc ez a strucepolitika ellen, mellyel középosztályunk valami csodálatos tökéletességgel képes elkülöníteni magát a problémáktól...“

Ezt az elkülönítést, ezt a mély szakadékot, mely az általános felismerések és a felismert valóságok követése között van, ezt sehol jobban és tragikusabb körülmények között nem lehet megfigyelni, mint éppen a kicsiny fatornyos hazának mindennapos magyar társadalmi életében, főként azonban gazdasági vonatkozásaiban. A társadalomkutatás ebben az egyszerű és célszerű értelemben éppen ezért feltétlenül időszerű foglalkozás miközöttünk. Anál is inkább, mert kisebbségi helyzetben nem politikai előkészületet, hanem közvetlenül hatásos társadalmi munkát jelent.

A *Hitel* három kötetének eddigi munkájával szemben van azonban kifogásunk is. Érdekes és időszerű fejtegetéseknél azt látjuk, hogy az okok és okozatok láncolata gyakran időelőtt megáll. A csökönyös tájékozatlanságnak csak néhány rétegét lapátolják el, de nem eleget ahhoz, hogy a felismerés és a helyes látás forrásai végre felfakadhatnának és üdítő erőt adhatnának a cselekvő akaratoknak.

Ebben a három első kötetben szakértelemmel és eleven adatokkal megírt tanulmányokat találunk a kisebbségi jogvédelem útjairól, a népegészségvédelemről, a mi itteni szövetkezeteinkről, a néptáplálkozásról, a művészet nemzeti ismérveiről, művelődéspolitikánk jövődjéről, népzeneinkről és a cigányzenének kapcsolatairól, az itteni magyarság külkereskedelmi érvényesülésének problémáiról, genfi petícióink eddigi sorsáról, az itteni magyar sportról, a magyar nép építészeteinek jegyeiről, az itteni magyar szabadfoglalkozásuk — ügyvédek, orvosok, mérnökök, — megadózatásának mértékéről s más időszerű kérdésekről.

A tanulmányok szerzői: Albrecht Dezső (2), Fazakas János dr., Nagy András dr., Vita Sándor, Aradi Zolt., Vásárhelyi Z. Emil, Venczel József (2), Thurzó Gábor, R. Szeben András, Parádi Kálmán, Bíró József, Pangrácz Kálmán, Kéki Béla (2), Szabó Zoltán, Fogarasi Géza, Vita Zsigmond, Mikó Imre, Szűcs Elemér, Padányi G. Jenő és Fekete János. Néhány kivételtől eltekintve, itteni fiatal orvosok, ügyvédek, tanárok, szövetkezeti és egyéb

szakemberek, művészek: férfiak, kik már mind a maguk lábán járnak, csak a jó Isten a megmondhatója, mekkora nehézségek és küzdelmek közegette.

Ez a kis felsorolás is mutatja: e folyóirat íróit valóban itteni magyar életünk égető problémái izgatják és foglalkoztatják mindenképp. A problémákhoz nagy komolysággal és nemzeti felelősséggel nyulnak hozzá. Nem bontakozik azonban ki e részletekből még az egységes kép: az itteni magyarság társadalmi és gazdasági benuhátságának végső igazi oka. Azon a kényelmes és egyszerű, a felelősséget áthárító megoldáson, hogy mindennek a vezetői az okai, hál' Istennek már túl vannak ezek a tanulmányok. Az igazi — társadalmi és szerkezeti — okokig azonban még nem jutottak el. Sokszor az az érzésünk, hogy talán csak nem mertek még eljutni. Ha azonban hűlek maradnak az elvekhez, melyeket maguk elé irtak és a módszerekhez, melyeket követnek, nem lehet kétséges, hogy rövidesen el kell odáig is jutniok.

Minden kötet egy ásonyomnyi elvégzett munka, mellyel akarva, nem akarva, közelebb kell nyomulniok e mélyen a társadalmi szerkezetünkben fekvő baj forrásokig, a magyar társadalmi és gazdasági test belső csonkaságának törési pontjáiig, ha láthatólag kissé fázna is még ettől a pillanattól. Kívánatos volna ezért, hogy ezek a testes kis kötetek ne csak negyedévenként jelenjenek meg, hanem minél sűrűbben, hogy ez a találkozás mielőbb bekövetkezzék.

## Ujjáalakult Ausztria kormánya

Az egykori „Heimwehr“ kötelékébe tartozó miniszterek kimaradtak

Bécsből jelentik: Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár kedden felajánlotta az egész szövetségi kormány lemondását. Az elnök a lemondást elfogadta, de újra Schuschniggot bizta meg kormányalakítással. Az új kormány nyomban megalakult. A Heimwehr-miniszterek kimaradtak a kabinétból, melynek új összetétele a következő:

Szövetségi kancellár és hadügyminiszter: Schuschnigg.

Alkancellár: Hilgert altábornagy, a frontmilitia főparancsoka.

Igazságügy: dr. Pils Adolf, törvényszéki tanácsos.

Közoktatásügy: dr. Pertner.

Népjóléti: dr. Resch udvari tanácsos.

Pénzügy: dr. Neumeyer Rudolf, főtanácsos.

Mező- és erdőgazdasági: Mandorfer Péter, gazdasági főtanácsos.

Kereskedelem és közlekedésügy: dr. Taucher Vilmos, rendkívüli egyetemi tanár.

Szövetségi miniszterek: Neustädter-Stürmer báró, budapesti rendkívüli követ és Gleiss-Horsteanu Ede dr. főlevéltáros. Az előbbi a közoktatási ügyeket, az utóbbi a közbiztonsági ügyeket vezeti.

Államtitkárok: Schmidt kabinetigazgató a külügyek, Zernatto Guido kulturtanácsos a hazafias arcvonat, Zechner tábornok honvédelmi, Rott gazdasági tanácsos népjóléti államtitkár.

## „Este a székelyeknél“

Írta: Albert István.

A nap éppen lebukott a Hargita mögött. Vértörős, tüzes sugarai úszó aranyzuhataggá változtatták a hegygerincek fölött lomhaskodó fodros-fehér felhőket... A hőség alábbhagyott. Lenge szellő indult és a ringó kalásznánakon megállott a munka... Keskeny mezei utakon megindult hazafelé a falusi nép. Sarló, kasza villant a nap utolsó mosolyában...

Odahaza a kicsiny székel „életek“ élénkülnek: a nyári sütőház tüzelőjéből világos sávok rajzolódnak a még lámpafénnyel meg nem világított fekete agyagföldre... Teljes egyházban készül „dinsztelődik“ a vacsora: a herbéshús-tokány, mert a ház aprajagja az „élet“ körüli esti munkát végzi... Nemsokára megérkezik a konyhakertből a házielőny. Meggyújtja a lámpát. Megkavarja a tüzelőn párolgó, inycsiklandozó ételt. Ő most a „gazdasszony“. Míg az elkerített gazdasági udvarban és épületeiben a többiek etetik, itatják a marhát, jóságot, neki van kiosztva a háziasszonyi tiszttség. Csak, amikor a háziasszony feltűrt ingujjakkal, két fülére fogva a sajtárt hozza a habos, langyosan meleg, friss tejet: szűnik meg a konyhai „kommandó“... Lomha, doromboló, kövér cicák ugrálják körül a háziasszonyt: követelik már jöttében a porciójukat...

A gazda eközben körüljárja mégegyszer a gazdasági épületeket. Figyelemesen megvizsgál mindent: nines-e tűzveszély valahol. Minden állat megkapta-e ételét, italát, mert azok az első: szólni nem tudnak, jászolhoz vannak

kötve, tehát a gazda kell hogy érezzen helyettük is... Majd elengedi a Bodrit a láncról és csak akkor indul csendes, lassú léptekkel „el-felé“... Most van csak annyi ideje, hogy megtörölje verejtékes homlokát... Levett kalapja már ismét a fejére lendülne, de megkondul a Mária-harangzó... Szürke, derűtötte feje felé ösztönösködik keresztvetésre a jobbjára és csak akkor érzi: milyen jó simogató keze van az alkonyat hűvösségének...

A nyári konyha melletti kerti házikóban terítve van a vacsorához. Már ott a család. A dróton függő petróleum-lámpa misztikus fénynyel vonja be a családtagokat. A gazda az átelenti léces kerítéshez dőlve szemléli a gyér világitásban a családját... Lelkében kimondatlan, szavak nélküli imádságok fakadnak, amint legkisebb gyermeke előimádkozása mellett hallja az „Urangyalá“-t. Mikor vége van, akkor hallatszák csak a háziasszony hívó hangja:

— Jöjjék már kend is vacsorához!

Az asszony tudja, hogy az ura „befelé“ imádkozik. Nem mutatná egy világit sem, de tudja róla az egész családja, hogy a lelke Isten trónja körül jár, ha a szája nem is mozog...

A vacsora alatt mélységes csend van. Magyar szokás. Pedig jelentős beszámolója volna a házielőnynek: ő találta meg a kis kapu kilincsen a Gáspár levelét. Édesapja édestestvérének irdatlan messzeségekből: az orosz pusztákról küldött sokpecsétű levelét... Az ilyen levelek ünnepeit jelentenek a családban, de mégsem annyira, hogy a vacsorát megzavarják vele. A levél körülményes felolvasása vacsora utánra, lefekvés előttre való: hadd legyen ideje a családnak elmélkedni elalvás előtt a Gáspár sorsáról...

A gazda megtörülte a bicskáját az

abroszba, megpöndörítette kéifelé a tömött bajsuzát, megitta a „kanna“ borvizét, amikor megmért szólalni a leány:

— Levelet hozott a posta Gáspár bácsitól, édesapám!

Felkerül az ornyeregére a pápaszem: a „négyeselő“. Az egész család csupa figyelem. Gáspár több ezer kilométerről közöttük ül lélekben. A háziasszony szinte öntudatlanul az egyik őrös szék elé helyezi a barna rozskenyeret és kést: hadd szeljen belőle Gáspár is...

„Szeretett kedves bátyám — hangzik a levél szava és mindenkit szíven talál, — én a te leveledet megkaptam, aminek nagyon megörvendtem. Hogy „ingem“ még nem felejtette el. Azonnal hozzáfekttem írni neked lámpavilágnál. Te is csak akkor tudsz nekem írni s azt is tudom, levelemet is csak akkor tudod olvasni, világostól vakulásig dolgozol te is, én is. Hálá a jó Istennek én még jól élek, csak az a baj, nincsen senkinek saját ügye, azért rossz világ van. Még négy évvel ezelőtt jól lehetett élni, de most minden évben rosszabb. Itt nincs királyság, csak a „csacsiálit“ és nagyon sokan vannak, akik csak kommandóból akarnak megélni s aztán minden hónapban más „forsist“ kezdnek, hogy ők továbbra is kezűket a zsebükben tartásák és ne dolgozzanak... Emiatt rossz világ jár a „dógos“ emberre... Ebben az évben még nem volt eső (1936 július), nagy szárazság van, emiatt nincs termés. Ami rozs van, nagyon szegény és szeme nagyon kevés. Tudatom édes bátyám, hogy itt sok „masina“ van, aki arat, szánt és vet s kaszál, de biz'a az idén nem lesz doguk. Továbbá tudatlak édes bátyám, hogy itt mindent megírni nem lehet, mert nem szabad rosszat írni és félek is azért, hogy mind más országbéli ember vagyok és

## Tudósításunk folytatása az első oldalról)

A munkáspárti ellenzék vezére, Attlee órnagy volt a következő szónok. Kifogásolta, hogy a trónbeszéd nem említette a munkanélküliséget. Kárhóztatta a kormány politikáját, mellyel fokozza a fegyverkezés költségeit.

Baldwin miniszterelnök a beszédekre válaszul, hangoztatta, hogy a gazdasági jólét az európai országok békeakarátán fordul meg. Főként arra lenne szükség, hogy az európai államok főgondjukat ne a fegyverkezésre, hanem a kereskedelemre és az azt gátló akadályok lebontására fordítsák.



## A háztartási munka dacára is ápolat lehet bőre ha NIVEA-t használ

Még ha gyakran éri hideg, meleg víz, akkor is friss üde maradhat bőre, ha azt NIVEA-val ápolja

Az Eucerit hatása ez!

Nivea crème dobozban és tubusban  
Lej 16.- - 72.- Nivea-Olaj Lej 24.- - 75.-



## Krofta cseh külügyminiszter nagy beszédet mondott az időszerű nemzetközi kérdésekről

Kifejtette, hogy a kisantant politikája nem irányul Magyarország ellen. — Szembeszállt Mussolini legutóbbi beszédével

Prágából jelentik: A képviselőház külügyi bizottságának vitája kedden Krofta külügyminiszter felszólalásával véget ért. A miniszter megelégedését fejezte ki, hogy a külpolitikai vita során megcáfolták azokat a híreket, melyek szerint a cseh köztársasági pártban ellentétek állnak fenn a revíziós követelésekkel szemben követett cseh külpolitika tekintetében. A miniszter vitatkozott Szűllő Géza magyarpárti képviselőnek azzal az állításával, hogy a kisantant szövetségi szerződésai akadályozzák a dunai együttműködést, mert azoknak az ele Magyarország ellen irányul. Krofta ezzel szemben állította, hogy a kisantant megalakulása-kor ugyan célkitűzés volt a Magyarország-terekvései elleni együttes védekezés is. Azonban a dunai államok új rendjét a békeszerződések pecsételték meg. És a kisantant megalakulása óta ennek a szövetségi rendszernek egész jelentősége megváltozott. Benes, akkori külügyminiszter már 1926 decemberében, a képviselőházban tartott beszédében megmondta, hogy a kisantant politikája nem Magyarország ellen, hanem Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia együttműködésére irányul

a népszövetségi egyességokmány alapján. Most nyugodtan megállapítható, hogy a kisantant már régen túlnőtt a középeurópai kereteken és európai jelentőséggel bír.

### VÁLASZ KÁNYA MAGYAR KÜLÜGY-MINISZTERNEK

Krofta ezután Kánya magyar külügyminiszter kijelentésével foglalkozott, aki tudva-levően azt mondta, hogy Magyarország gazdasági és idővel politikai együttműködésének a kisantant államaival misem áll útjában, ha teljes egyenjogúságát elismerik és szerény és természetes követeléseit figyelembe veszik. Krofta hangoztatta, hogy a kisantant részéről ennek feltételei eleve adva vannak. Ezzel kapcsolatban utalt Benes egyik képviselőházi beszédére, melyet 1933 augusztusában, mint külügyminiszter mondott el, s hangoztatta, hogy a kisantant tudatában van felelősségének az európai közvélemény előtt és rendezni kívánja viszonyát Ausztriával és Magyarországgal. Tiszteletben kívánja tartani a két ország jogait, függetlenségét és egyenjogúságát. Magyarországgal ebben a szellemben tárgyal a jövőben is.

### CSEHSZLOVÁKIA MINDEN NAGY KÉRDÉSBEN ELLENTÉTES ÁLLÁSPONTON VAN A DUCE-VÁL SZEMBEN

Mussolini milánói nyilatkozatával kapcsolatban Krofta megjegyezte, hogy a beszédben sok van, ami élesen eltér a cseh politika útjától. A Népszövetség, a leszerelés és együttes biztonság kérdésében Csehszlovákia a Duceval mereven ellentétes állásponton van. Hasonló megnyilatkozások nem indíthatják Csehszlovákiát arra, hogy bármit is változtasson eddigi külpolitikáján, mely a revíziót határozottan és élesen ellenzi. Mussolini azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az olasz-jugoszláv közeledés lehetséges. Ezt itt-ott úgy értelmezik, hogy ennek háttérben a kisantant felbomlása és az a Jugoszláviának tett ígéret áll, hogy Jugoszlávia épségét a revízió nem veszélyezteti. Ez erőltetett magyarázat, mert a kisantant jól tudja, hogy bármelyik tagjának rovására végrehajtható határkiigazítás előbb-utóbb a többi államra is kiterjed. Azt a tényt, hogy Mussolini Csehszlovákiáról és Romániáról hallgatott, úgy magyarázzák, hogy Olaszország ezekkel az államokkal nem hajlandó a középeurópai rendezés kérdéséről tárgyalni. Abból azonban, amit a cseh kormány hivatalos értesüléseiből tud, megállapítható, hogy Olaszországnak szándékában áll a középeurópai gazdasági kérdések rendezésében közreműködni.

### KÁROLY KIRÁLY LATOGATÁSA ÜNNEPÉLYES TANUSÁGTÉTEL VOLT A KISANTANT EGY-SÉGERŐL

Krofta végül hangoztatta, hogy Károly király látogatása és a cseh politikai körökkel folytatott tanácskozása során határozottan megnyilatkozott a kisantant-államok egysége. Ezzel megdőlték a kisantant bomlásáról elterjedt téves híresztelések.

kell félni, mert hamar bészárnak, de ennyi kíváncskozott mégis ki belőlem. Irod kedves bátyám: gyere haza, Gáspár! Nem mondom, hogy nem megyek és azt sem, hogy megyek. „Mejér”? Azért, mert a posta viszi a leveleimet s az „es baj”. Ha most úgy van, hogy lehetne járni, én azonnal hazamennék szétnézni, ha messze van is nagyon. Ertse belőle, ahogy akarsz... Igaz itt utazni nagyon veszélyes, mert igen sok a zsebvádó... Továbbá te írod bátyám, hogy az én birtokombeli részt Imre kezeli és nem tudjátok, hogy legyetek vele. Hát hogyan tudnátok: fele a tiéd, fele az Imréé. En azt sem tudom megérteni, hogy nem tudjátok az egyezséget megcsinálni. És nem is szép, hogy „tük vadatok haragba együtt, éljetelek úgy, mint szeretet testvérek”.

„Amit leveledre írtam választ, elment a határig és onnét vissza is jött. Pedig nem is írtam neked olyat, mit nem szabad és amiért bészárnának. Én azonnal beletettem egy másik „kovertá”-ba és „esmént” küldtem aug. 7-én és nem tudom, odamegy-e, vagy „esmént” visszajön. Ha megkapod leveleimet, írd, mert itt az újság nagyon sokat ír „az más országokról” — én is olvasom. Legtöbbet ír Németországról és Ausztriáról, rólunk csak keveset s azt se jól. Nekem jár újság. Ha én haza akarok menni, előre meg kell kérdeznem a feljebbvalótól: Engednek-e és milyen formában. Az újság írja, akik más országba akarnak menni „innét”, egyes személynek „száz forint”-ot kell fizetni „biletét”. E pedig sok pénz. Ha hazavinnék ingyen, mennék én szívesen, mert... (Itt a cenzura egész mondatot törölt). Kedves bá-

tyám, minden érdekel, ami „otthon” van. Ird meg, hogy milyen nyelven tanítasák az iskolába az gyermekeket, én azt hiszem, hogy neked szabad írni olyan nyelven még, amibe szünetel. Ird meg, hogy mi hogy van... Tisztelek mindenkit családjával együtt, tégedet is bátyám. Eddig nagyocská család lehet, mert bíza ides-tova 21 esztendő eszem a fogság keserű kenyerét. Őket is üdvözölöm, csókolom, ismerősökkel, szomszédokkal együtt és maradtam végső tisztelettel szeretett öcséd a messzi távolból, Gáspár...”

Hangos sóhajok, elfojtott zokogások, szimmozások törték meg a nagy csendet, ami a levél felolvasása után keletkezett. Bánatuk, együttérzésük révedező szemekkel sivitott befelé, szívükbe, lelkükbe és tehetetlenségük mélyen megülte egész valójukat...

— „Tedd szeg el” anyjuk. — nyújtotta a levelet a gazda a feleségének. — ennyi egy estére elég szegény Gáspár sorsáról, majd megsegít az Isten, holnap kitalálunk valamit... „Elmenyek” a jegyző urhoz, el a plébános urhoz, el a kántor urhoz s aztán lesz valahogy...

Nehézkesen felállt, mintha ólomsúly költözött volna a szívébe. aztán dengő léptekkel ment lefeküdni...

A család még sokáig „studirozza” a levelet, a petróleum-lámpa azonban szunyókálni kezd, ami ráragad mindnyájukra. Nyugovóra térnek. Almuk irdatlan messzeségekre vezet és a távolbaérzés aranyfonalán mindnyájan meg-simogatják az oroszországi székely rabot és kitért karokkal várják az öreg Hargita alá, a kanyargó Mures völgybe és a csendes folyású Olt piros templomtornyos falvaiba — haza a szülőkhöz, testvérekhez, rokonokhoz...



# Amire a spanyol események tanítanak

Irta: Bangha Béla S. J.

Spanyolország katolikus ország, amint Mexikó is az, Franciaország is az. Hogy van az, hogy éppen ezekben a katolikus országokban talál a vallásüldözés oly termékeny talajra s a katolikusnak született lakosság jelentékeny része is, nemcsak a munkásság balszárnya, oly nagy mértékben s oly megtéríthetetlen csökönységgel szegődik a világnézeti rombolás zászlói alá?

Hogyan van az, hogy keresztény embereket ennyire meg lehet tévesztetni, sőt vadítani, bennük ilyen pokoli s ördögi ösztönöket felébresztetni minden ellen, ami szép, szent és igaz?

Most már nemcsak papokat mészárolnak le s templomokat gyujtanak fel Spanyolországban, hanem apácákat kínoznak meg, sőt halott apácák testét emelik ki a sírkamrákból, hogy gúnyt üzzenek a csontvázaikkal s halott apácáknak égő cigarettát dugdosnak a fogaik közé. 15 éves spanyol suhancok tépdésnek ki védetlen papokat a lakásukból, sorba állítják és le-puffantják őket... Ez már az elállatiasodott vadságnak és kereszténygyűlöletnek olyan foka, amelyhez hasonlóval kevéssel találkozunk a történelemben.

Mexikóból egy gúnyképet kaptunk nemrég: a Megváltót ábrázolja a keresztben, nagy lelő számarfejjel! Mellette hat bányász és imádkozó alak, szintén hatalmas számarfejjel... Egy másik fényképen mexikói fiatalok cipelnek egy Pádusi Szent Antal-képet egy rögtönzött utcai máglyára s boldog kárörömmel égetik el azt.

A katolikus, szent Spanyolország, páratlan vallási emlékeknek és műkincseknek gazdag tárháza, ma már azon a ponton van, hogy teljességgel a Kun Béla-féle moszkvai örületnek, a kegyetlen, vérengző, bestiális kommunizmusnak zsákmányává legyen. Csak a nemzeti forradalom (ők persze így mondják: ellenforradalom, vagy éppen: felkelők, zendülők, lázadók forradalma) elszánt fellépése tette vállalkozásukat kétséges kimenetelűvé, a javina akadálytalanul és feltartóztathatatlanul rohant volna le a mélybe. Hogyan lehet ez?

Ezt a lélektanilag is izgató problémát csak részben lehet megmagyarázni a marxizmus eretnekségeivel. A marxizmusban is van igaz mag s mint minden tévtanításnak, neki is abban van az ereje, hogy az igaz magot felmutatva feledtetni a köréje rakódott tömérdek tévedést és hazugságot. Hiába cáfolták meg s bizonyították be százszor a belső képtelenségét, hiába mu-

megszállott lelkek, akiknek elég, ha valami istenellenes, észellenes, erkölcsellenes: azonnal melléje állnak s olyan hévvel küzdenek a rombolás érdekében, aminő hévvel a jónak védelmezésénél ritkán találkozunk.

A romlottságnak ez a titokzatos ereje fűtötte a kereszténység első századaiban a Nérokát, Domitianusokat, Deciusokat, Diocletianusokat és Galeriusokat: ez iztotta a középkori kátharok és egyéb fanatikusok sötétűzű lángolásában; ez rántotta szakadásba a Keletet, ez emelte fel az egyház-zendülés és a végeszakadatlan testvérháború véres zászlóját az újkorban. Ez ontotta a gúny és szidalom szikrázó láváját a kereszténységre a felvilágosodottság és enciklopédisták irodalmában. Ez gázolt vérben a francia forradalom idejében, s ez gyilkol és gyujtogat ma Mexikóban, Oroszországban és Spanyolországban. Az erkölcsi kötelekeket nem tűrő ember lázadása ez Isten ellen s minden ellen, ami Istennel kapcsolatos, tehát Egyház, tízparancsolat, vallásos élet, hitvallásos iskola, felbonthatatlan házasság, papság, szerzetesség, katolikus akció, katolikus sajtó és katolikus kultúrtörökvések ellen. Az ember a maga örületében azt hiszi, Istenné nő fel, ha Isten ellen lázad s a haladás tetőfokára hág, amikor meggyalázza önmagában Isten képét és hasonmását.

Ebben van egyébként az Egyház egyik leg-szebb apológiája is. *Hogyan van az, hogy Magyarországon is Kun Béla idejében csak éppen a katolikus papok és templomok ellen indult a roham? Hogy csak éppen katolikus papokat végeztek ki? Hogy van ez? Megvan a mély oka: az ellenség itt érzé a legerősebb erkölcsi védővázat. Itt áll a legszilárdabb gát minden szabadság, bűn és rombolás ellenében.*

Azok a spanyolországi papok és apácák csakugyan nem vétettek semmit a spanyol proletáriátus ellen. Sokkal inkább vétettek ellene a bankok, nagyvállalatok, a kapitalista gazdasági rendnek oszlopoi és hasonlívői. Mégsem ezek ellen ment a harc, legfeljebb kicsiny mértékben. A kommunista vezérek nagyon jól tudják: *amíg a vallás, névleg a katolikus vallás valahol szabaddal jár, addig a rombolás evangéliuma, a bűn és gonoszság paradicsoma fel nem állítható.* Ezek az egyszerű falusi papok, ezek a csendes apácák egy félelmetes hatalmat, egy örök erkölcsi kódex világalalmát képviselték, amely a kommunista örületnek útjában áll, amely az erkölcselenséget és hazugságot örökké megbélyegzi és üldözi. Ezért ezek a papok és apácák az ő szemükben veszedelmesebbek voltak, mint száz puffadtra hízott bankvezér és milliókban vájkáló iparbáró.

Am a konstruktív részen is elég magyarázó oka akad a bekövetkezett szomorú állapotoknak.

Ne szóljunk most azokról az *elvakult jobboldali politikusokról* és társadalmi vezető emberekről, akik csak akkor látnak a szociális kérdésben megoldandó feladatokat, amikor a marxisták véres ökle már közről fenyegeti az ő kastélyaik és palotáik perzsaszőnyeges nyuzalmát. Akik egyébként felesleges rémlátásnak és oktalan izgatásnak minősítenek minden szociális követelést, mégha e követeléseknek hirdetői nem is tesznek mást, minthogy a pápai szociális körleveleket ismétlik és népszerűsítik. Akik nem veszik észre, hogy amíg a szenvedő kiszolgáltatottak és nélkülözők egy örökös bizonytalansági állapot lázas nyugtalanságában énekek, addig az izgatásnak mindig meglesz a maga termékeny talaja s addig a szociális ki-robbanások veszedelme is csak látszólag van elhárítva az államhatalom szuronyerdőjé által.

Ebbe a hibába nem egyszer *katolikus vezető emberek* is belesnek: komolyan azt hiszik, szemben a pápai körlevelekkel, *hogy a szociális kérdés megoldása egyszerűen a proletárok folytonos csendreintésében és türelemrengatásában áll. A legerősebb nyomor és kiszolgáltatottság eseteit is sietnek elkeneni, újdítrói túlzásnak és szóbeli szenzációkeresésnek bélyegezni, csak hogy ne kelljen komoly megoldásokon törni a fejüket.* Franciaországban egyes helyeken megessett, hogy ezek a „kapitalista katolikusok“ egyenesen megvonták az anyagilag rájuk szorult egyházi intézmények támogatását, amiért a püspökök le nem intet-

ték a szociális körlevelek követeléseinek hangoztatását.

Ezenkívül a konstruktív és főleg a katolikus tábornak nagy hibája gyakran az az *élhetetlenség, gyémottalanság és féltékenység*, amely főleg a modern tömegbefolyásolási eszközök igénybevételénél mutatkozik. *Mindenre van gondjuk, csak a tömeges népfelvilágosításra nem, a sajtó helyes kiépítésére nem, a modern eszmeterjesztés intézményesen megszervezett kézbevitelére nem.* Ez nekik nem fontos vagy legalább nem elsőrendűen fontos. Minden apró jogi vagy szerződési kérdés lényegbevágóbb nálunk, mint ez. Az üzem, a verki, a mindennap felőlő esetek elintézése, jámbor kis ünnepélyek és végeszakadatlan aktagyártás: azt hiszik, ez minden! A főbbi mellékes. A többi átengedhetik a — többieknek. Egy északbrazíliai államocskából írja most egy odavetődött magyar, hogy ott összesen 5 újság jelenik meg s 5 közül 4 katolikusellenes, holott a lakosság 95 százalékban katolikus és csak 5 százalékban baptista. Az ellenfelek, nem utolsó helyen a szekták is, gyakran százszor agilisabbak, mint a mi kényelmes nagyúrúrsághoz szokott, a világot csak autójuk ablakaiból látó modszulatlanjaink.

Nézzük csak meg a mi templomaink működési rendjét. Gyönyörű hitélet folyik bennük, legtöbbszörben, de természetesen csak azok számára, akik itt vannak, akik a templom rendszeres látogatói. Sokszor még egy kis túltengés is mutatkozik újabb és újabb ájtatosságok kísérelésében. De mi lesz azokkal, sokszor háromszor, tízszer, harmincszor annyival, akik nem jönnek, akiket a templom már el nem ér? Azokkal nem törődik senki! Pedig azok a *holnap törvényhozói, a jövődől forradalmak tüzérszolgái és hadoszlopoi*, azok a hitetlenség és erkölcsi szabadoság terjesztői, a keresztényellenes sajtó és irodalom fenntartói. Nem győzhet a kereszténység, egyre több teret veszünk s egyre több ember pártol át a rombolók közé, ha ezekkel a templomon kívül maradtakkal nem gondolunk, ha nem szervezünk ezek számára külön visszahódító akciókat, ha hozzájuk is el nem küldjük az ő igehirdetőiket. Amíg ez meg nem történik, addig a nagy, a hatalmas, az isteni katolicizmus mindenütt csak éppen a megtört szerepét fogja játszani, a nagy európai közélet irányításában legfeljebb alárendelt kis hely juthat neki. Az élet más utakra gördül, a hangosok, lármások, követelőzők, rombolók útjára.

A spanyolországi események, a francia marxizmus előretörése, a mexikói és orosz borzalmak hatalmas tanulságokat rejtenek az európai katolicizmus és kereszténység számára. Megértjük-e ezeket a tanulságokat? Vagy tovább haladunk lefelé az örvény partján?

## Értékes lelkikönyvek:

Müller Lajos S. J.: A JÓ ISTEN.

Isten végtelen irgalmáról irt értékes, színes, felemelő és gyakorlati munka . . . . . Ára 70 lel

Müller Lajos S. J.: ISTEN KEZÉBEN

Az Isten akaratára hagyatkozás művészetére tanít az élet minden változatában . . . . . Ára 120 lel

Csávossy S. J.: EGYÜTT A MESTERREL

A Jézus Szíve-tisztelet szellemében feldolgozott lelkigyakorlatos témák. Lelkigyakorlatra, napi elmélkedésekre is elsőrendű . . . . . Ára 110 lel

Csávossy: A NAGY KIRÁLY NYOMDOKAIN

A lelkigyakorlatok II. hetének anyaga, teljesen kidolgozott elmélkedésekben. Napi elmélkedésekre is igen kitűnő . . . . . Ára 235 lel

Dr. Schmiéd Béla: LELKET AZ ÉLETBEI

Lelkigyakorlatos témák megkapó, mesteri feldolgozása, modern példákban . . . . . Ára 110 lel

Blázovich Jákó O. S. B.: A LEGFAJÓBB VÁLSÁG

A modern család válságáról bravuros ügyességgel, értékes, finom, az intelligenciának szánt munka Ára 60 lel

Wagner: A NAGY KIRÁLY KATONAI

Szenitől őlt világi fiatalok mély lelkiségét sugárzó életrajza Ára 60 lel

Raphatók: a Magyar Lapok könyvosztályánál.

## Mozgalmas elnökválasztás az Északamerikai Egyesült Államokban

Roosevelt többségét biztosra veszik. Gépekkel ment a szavazás

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban még sohasem volt olyan mozgalmas elnökválasztás, mint most. Az utcákat kedden már a kora hajnali órákban beláthatatlan tömeg lepte el. A sok százezer ember sípokkal, trombitákkal és kerepelőkkel felszerelve szinte elviselhetetlen zajt csapott s ezenkívül mindenki torkaszakadtából kiabált, éltetve a saját jelöltjét.

A szavazatokat középeurópai időszámítás szerint éjjelkor lezárták. Eddig csak részeredmények érkeztek, amelyek azonban világosan mutatják Roosevelt győzelmét. New-England államban, melyet pedig a köztársasági felelgvárának tartottak, szintén Roosevelt kapott többséget. Kansas államban, melynek Landon a kormányzója, 160 körzetben Rooseveltre 2800 szavazattal esett, míg Landonra csak 2220. Kansas állam fővárosában, Topekában 15 körzetben 657 szavazatot kapott Landon és 515-öt Roosevelt.

Meglepetések természetesen még nincsenek kizárva.

A választások napja nem mult el súlyosabb incidensek nélkül. Kentucky államban egy halálos áldozatot is követelt a nagy választási láz. A rendőrök egy férfitől el akarták venni a revolvért, de az ellenszegült. A rendőrök erre lelőtték.

Hasonlóképpen ezuttal is több helyről jelentenek választási csalásokat. Newyork államban 65 embert tartóztattak le. Newyork egyik városnegyedében kisebb zavargások voltak.

A választási eljárás különben igen bonyolult lefolyású és beosztású. Államonként az elnökválasztók testülete megalakításának más-más a kulcsa. A szavazás is bizonyos gépi szerkezetekkel történik, melyeken minden párt részére külön fogantyúk alkalmazásával kellett szavazni. Az összeszámlálás államonként külön-külön is, aztán az egész államszövetségre együttvéve mentek végbe.

Az összeszámlálás eredményét az eddigi hírek szerint szerda estig közzéteszik.

### Szerda délig már bizonyossá lett Roosevelt győzelme

A bukott Landon távirattal üdvözölte a győztest

Newyorkból jelentik: A hajnali órákban eldőlt a választás sorsa. A három óráig összeszámlált szavazatok eredménye szerint Roosevelt igen sok államban megszerezte az abszolút többséget és Landon 81 mandátumával szemben máris 401-et biztosított magának. Ez már Roosevelt megválasztását jelenti, mert a választáson résztvevő elektorok szükséges többsége 270 szavazat.

Roosevelt a hajnali órákban, amikor már kétségtelen volt fölényes győzelme, így szólt hozzátartozóihoz:

— Ugy látszik, hazánk történelmének legnagyobb diadalát fogjuk aratni.

Landonné, a bukott jelölt felesége, a kanzasi kormányzó palotában ezeket mondta az újságíróknak:

— Örülök, hogy vége van a rettenetes bizonytalanságnak.

Landon a következő táviratot intézte Roosevelthez:

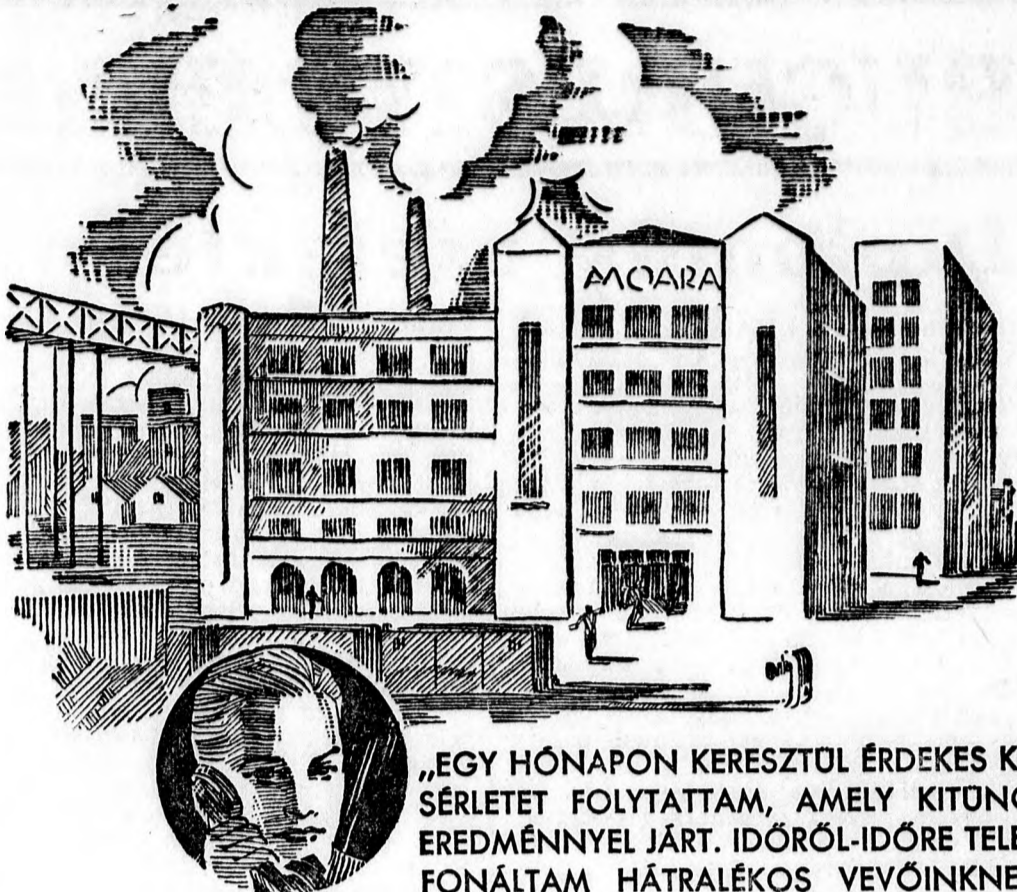
— Az amerikai nép döntött. Ezt a döntést minden amerikai polgár elfogadja és mindnyájan együtt akarunk dolgozni országunk javára. Fogadja őszinte szerencsekívánataimat.

Roosevelt a következő táviratban válaszolt:

— Bizom benne, hogy minden amerikai egyesülni fog a közös érdekében.

A szavazatok összeszámlálása különben középeurópai időszámítás szerint reggel 7 órakor a következő képet mutatta:

Roosevelt mellett leadtak 5 millió 493 ezer 124 szavazatot, Landon mellett 3 millió 77 ezer 122 szavazatot.



„EGY HÓNAPON KERESZTÜL ÉRDEKES KÍSÉRLETET FOLYTATTAM, AMELY KITÜNŐ EREDMÉNNYEL JÁRT. IDŐRŐL-IDŐRE TELEFONÁLTAM HÁTRALÉKOS VEVŐINKNEK ÉS SIKERÜLT AZ ADÓSSÁGOK GYORSABB BESZEDÉSÉT ELÉRNI.

Most e kísérlet már szisztémává lett nálunk.”

Ime, ezt mondja egy nagy petroleumvállalat vezetője, akinek sok vevője van a vidéken.

Petroleumban az üzletek nagy összegekre rugnak — a nyereség csekély — és a tőkének forognia kell. Ezért az a rendszer, hogy a hátralékos adósnak telefonáljanak tért kell hogy hódítson, mert kitűnő eredménnyel jár.

De az interurbán telefonszolgálatnak még más tekintetben is nagy szerepe van. Valóban a személyes

látogatások után a telefonbeszélgetés a legjobb módszer, hogy a vevőkkel a kapcsolatot és a jó viszonyt fenttarthassuk. Néhány telefonba mondott szó e viszonyok személyes jellegű kölcsönöz, szorosabbra fűzi azt, szívélyesebbé teszi. Hogy inkasszóit meggyorsítsa, hogy vevőivel nézeteltéréseket kiküszöböljön, hogy szorosabbra fűzze velük kapcsolatát, használja az interurbán telefonszolgálatot.

SOCIETATEA ANONIMĂ



ROMÂNĂ DE TELEFOANE

## Schmidt osztrák külügyi államtitkár nyilatkozott a külföldi újságíróknak

Közeli berlini újjáról s a római egyezmény hatalmainak bécsi tájékoztatójáról szólt

Bécsből jelentik: Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár kedden délután fogadta a külföldi hírlapírók egyesületének tagjait és előtűk a következő nyilatkozatot tette:

— A német-osztrák megegyezés elérte célját. A két állam között a rendes baráti viszony máris helyreállt s a részletkérdésekben való tárgyalások is gyakorlati eredményekre vezettek. Neurath birodalmi külügyminiszter meghívott Berlinbe s valószínű, hogy utamra még november második felében sor kerül. Ami a Népszövetséget illeti, Ausztria ma is pozitív felfogást vall. Elsősorban újra biztosítani kell régi egyetemlegességét, továbbá el kell választani a békeszerződéseket a népszövetségi szerződéstől.

A HABSBERG-KÉRDÉS ÉS AZ UTÓD-ÁLLAMOKKAL VALÓ MEGEGYEZÉS

— A római jegyzőkönyvet aláírt három állam a Népszövetség kérdésében is azonos felfogást vall és lehet, hogy a bécsi értekezle-

ten ezen a téren is leszögezik álláspontjukat. A Habsburg-kérdés Ausztria belügye és ezt a véleményt több más állam is osztja.

— Igen jó volna, — folytatta — ha az utódállamokkal sikerülne a gazdasági téren való megegyezés, ezt azonban az önállóság rendszerére való áttérés igen megnehezíti. Nagyon valószínűtlen, hogy a gyökeres megoldásokra elérkezet volna már az idő. Ami Mussolininek Magyarország iránt való rokonszenv nyilvánítását s annak ünnepélyes keretek között való megnyilvánulását illeti, Mussolini ezalatt nem a bécsi értekezletet, hanem Horthy magyar kormányzó tervezett római látogatását értette.

Olvassátok és terjesszétok a Magyar Lapok-at!

# BUCURESTI LEVÉL

## Diplomás cselédleány

Bucuresti, november hó. A Kisseleff-ut fasorjában és parkjaiban nevelőnk és pesztonkák egész serege sétáltatja a friss levegőn a környék előkelő villanegyedeinek gyermekeit. Német fräuleinok és francia mademoiselle-ek, s érettkorú angol hölgyek komoly szakértelemmel és iskolai fegyvelmező készséggel irányítják a felső tízezer sarjainak nevelését; köztük csak amolyan kis szürke műkedvelők a román és magyar pesztonkák, akik már csak másodrangú előkelőségeknél láthatják el ezt a felelőségteljes szerepet, kevesebb bérért, szerényebb ellátásért s kevésbé jó bánásmódot, mint aminő a nagy világnyelvek hivatásos terjesztőinek kijár.

Itt, a Kisseleff-úton, a világháború román hőseinek emlékszozára előtt mutattak be egy magyar pesztonkának; igen bemutatott s én a hölgyeket megillető alakosságok teljes tiszteletbentartásával végeztem az ismerkedés szertartását, mert ez a magyar leány, aki egy külügyminiszteriumi magasrangú tisztviselő gyermekeinek egyszerű pesztrája: okleveles tanítónő. Immusnak hívják; kreolarcú, szerény megjelenésű, csinos leány. Drapp színű öszi felöltő, ugyanolyan kalap volt rajta. És szemében elő-előszívárgó könnyek, hangjában visszafojtott sírás remegése, amikor érdeklődésemre az életéről, lelkiállapotáról, céljairól beszélt.

— Petrosani bányászleány vagyok s édesanyám nagy küzdelmek árán, éjt nappallá téve tanítottat, mert jó tanuló voltam s azt hitte, hogy ha majd egyszer állásba kerülök, oda-költözhet hozzám kipihenni küzdelmes élete fáradalmait.

— S nekem minden vágyam az volt, hogy valamikor bányászgyerekeket taníthassak és mevelhessek, olyanokat, mint amilyen én voltam. És Sibiuban, ahol a képzőt végeztem, mindig a bányászgyerekek sápadt arca lebegett előttem és alig vártam már, hogy mint tanítónőjük megsimogathassam boglyas fejüket, vizsgalhatassam őket, oktatójuk és édesanyjuk is legyenek egyszemélyben.

— Mikor kezembem volt az oklevél, benyújtottam pályázatomat az államhoz is, az egyházhoz is. Az egyik helyen magyar voltam, a másik helyen nem ismert senki: három éve bent vannak a kérvényeim — semmi válasz.

— Pedig már meg kellett kezdenem a kenyérkeresést. Édesanyám valóságos ronc lett a megfeszített munkában; az ő támogatását is kötelességemnek éreztem. Tanyán kaptam nevelőnői állást Arad megyében. Két gyermeket készítettem elő az iskolai tantárgyakból. De nem bírtam ki. Ugy éreztem, hogy eltemettem ott magam. Tanulni, tapasztalni vágytam; arra gondoltam, hogy ha nagyvárosba kerülök, lesz alkalmam francia tanfolyamot végezni, hangversenyekre járni, szélesíteni ismeretemet. S résztint az hozott Bucurestibe.

— A szociális nővérek útján kerestem elhelyezkedést. Azt mindjárt láttam, hogy szó se lehet végzettségemhez méltó kenyérkeresetről. Egyetlen pálya maradt itt nyitva előttem: a háztartási alkalmazott foglalkozása. Nem irtóztam a munkától. De viszont a cselédek szegődött úrinők nem igen törtek magukat a kisasszony formájú lányok után. El kellett titkolnom, hogy tanítónő vagyok s így kaptam végre egy mindenes-állást.

— De ehhez a munkához nem volt elég erőm. Se testi, se lelki. Nem mintha ki tudja milyen előkelő családból származtam volna. Egyszerű szülők gyermeke vagyok. De anyám minden álma és minden törekvése én voltam s magam sem arra készültem az iskola padjában, hogy végül csak egy mindenes cseléd pozícióját tudjam kivívni magamnak.

— Abba kellett hagynom. Több helyet váltogattam aztán, míg végre egy apróhirdetés útján rátaláltam erre a családra, ahol most még egy éve szolgálok.

— Tisztán a gyermekek mellett vagyok még szobalányi teendőit se kell ellátnom. Előző fizetésem van, a gyerekszobában alszom, nem kell a konyhában a cselédekkel ebédenem, de azért mégis csak cselédnek tekintenek. Tudja az asszonyom, hogy tanult leány vagyok de azért nem adja meg a domnișoara címet, egyszerűen Irma vagyok neki. A cselédek is

kezdték Irmának szólítani, de ezt már nem voltam hajlandó eltérni, s azóta ők megadják nekem a kellő tiszteletet...

— Senkinek sem kívánom, az ellenségemnek sem, hogy erre a sorsra jusson. A munkát még csak elbírná az ember, de a szabadság, a jó szó, az emberekkel való érintkezés, a szórakozás teljes hiánya kibíratatlan. Asszonyomtól még nem hallottam mást, mint parancsot, kifogásolást, szidalmat. Dicséretben nincs soha részem, pedig mindent elkövetek, hogy meg legyenek elégedve velem... És egy közvetlen, dicsérő szó hosszú ideig tartaná az emberben a lelket... Hetenként egyszer, szerda délután van kimenőm. Erre készülök egész héten. S mikor elérkezik, alig tudok mit kezdeni vele. Elvégzem bevásárlásaimat a városban, egy-egy üres, társtalan séta, amely még jobban érezteti velem a magamra hagyatottságot, s este mindig azzal az érzéssel térek haza, hogy íme megint eltelt egy szabad délután s megint nem hozott semmi csodát, semmi örömet számora és nem mutatta meg a kivezető utat...

Egyetlen örömöm a kimenőmből az, hogy néha ellátogathatok egykori osztálytársnőmhöz, aki itt lakik Bucurestiben, a nemrég ideköltözött szüleinél. A templomban találkoztunk össze valami félesztendővel ezelőtt s neki köszönhetem, hogy nem felejtettem el, hogyan kell felnőt okos emberekkel beszélni. Első találkozásunk idején még egész fiatal volt Bucurestben a magyar katolikus mozgalom; sok optimizmus fűtötte a vezető embereket, azt hitték és hirdették, hogy remény van egy katolikus magyar iskola felállítására Bucurestiben. Sokáig ez a remény éltetett engem is. Kollégáimmal színezgettük a jövőt; terveztük, hogy tanítjuk meg ismét magyarul az anyanyelvüket már-már feledő külvárosi gyermekeket... ez még szebb hivatás lett volna, mint a bányászgyerekek oktatása... de ma már körülbelül biztosan látjuk, hogy a bucurestii katolikus magyar iskola terve nem fog megvalósulni. Ezzel mondatnám egyetlen életcélomtól estem el.

Mégis van életcélom. Pár hetes gyerek vol-

tam, mikor édesapám kivándorolt Amerikába. És tizennégy évvel ezelőtt eltűnt. Gyermekkorom óta nincs egyetlen nap, hogy ne gondoltam volna rá, sőt talán olyan óra se volt, hogy ne fogott volna el a vágy: látni egyszer az édesapámat. Őszintén szólva ez volt egyik legkomolyabb oka annak, hogy eljöttem Bucurestibe. Azt reméltem, hogy az itteni amerikai követség majd útbaigazít és nyomra vezet. És ebben a reményességemben nem csalódtam egészen. Irtam Clevelandba és nemsokára érkezett is válasz. Édesapám él, de már nem az Újvilágban: évekkel ezelőtt visszaköltözött Európába. Ugyilátszik, közös háztartásban élt valakivel Amerikában, leánya is van ott, aki nem az ő nevét viseli: Varga Jolánnak hívják. Ma a clevelandi értesítés szerint Pesterzsébeten él az apám a Pápai-utca 6. szám alatt és idegen nevet visel. Ennek az adatnak a birtokában már irtam is Pestre s ott már keresik is... Ha sikerül meglátnom, akkor meglesz az az elégtételeim, hogy valamit mégis csak elértem az életben.

Valami csak kell, hogy éltesse az embert. Mert a napjaim különben olyan hangulatokban telnek, amelyekben a fásultság, a csüggedés s az elkeseredés váltakoznak egymással. S még az a vizsgálatom sincs, hogy keresményemet megtakarítom s egyszer, idővel valamit kezdek vele. Egy éve szolgálok már s nem tudtam semmit se félretenni. Az anyámnak is kell küldeni, ki is kellett egy kissé ruházni magamat, a kereset nélküliség hónapjaiban felgyűlt adósságokat is rendeznem kellett, úgyhogy ma teljesen eredménytelennek, boldogtalannak kell éreznem az életemet. Nincs semmi, a jövőben nem látok semmi biztatást s a múltban, azóta, hogy megszereztem tanítónői okleveletem, nem látok egyetlen igazán boldog órát, egyetlen kellemes estét...

Mindössze annyi vizsgálatom van, hogy szeretem a rámbízott gyermekeket, ők is szeretnek engem és lefekvéskor, mikor a kisfiú elmondja esti imádságát, belefoglalja az én nevetem is...

Íme egy fiatal leány, aki bátran és tiszteltreméltóan vállalta a magyar mivolta miatt szükségessé vált munkát és a küzdelmet, de aki sohasem fog tudni megalkudni méltatlan helyzetével.

Feltételeztem a hősök emlékére: Ugy éreztem, hogy a túlzott lendületű szuronyrohamban hajrázó zordon, óriás érc-harcosok rejtentő süllyal nehezdednek reám...

Igen, vitézek, ez a támadás sikerült.

Jávör Béla.

## Jubiláris közgyűlését tartja a Katolikus Nőszövetség Banati kerülete

Egy éviizeddel ezelőtt alakították meg a kerületet. — Katolikus nők intenzív összefogása. — „Imalánc“ az egész Banaton végig: imáival támogatják a nők a spanyolországi katolikusokat

Timișoara. Saj, tud. A Romániai Katolikus Nőszövetség banati kerülete vasárnap tartja közgyűlését Timișoarán. Ez a közgyűlés egyúttal jubileumot is jelent: a kerület az alkalommal üli meg fennállása tizedik évfordulóját. Meghívták erre az alkalomra a Katolikus Női Missziókat a banati kerülethez tartozó szervezeteit is, így tehát a timișoaraiakon kívül Lugoj, Caransebes, Orsova, Arad, Aradul-Nou, Arad-Sega, Arad-Mosoczi, Sanpetru-German missziós-szervezetei, valamint a többi nőegyletek, amelyek a nőszövetséghez csatlakoztak, szintén képviselve lesznek a jubiléris közgyűlésen. A kerületi vezetőség egész napra szóló tárgyszorozatot dolgozott ki. A templomi ünnepek a negyedik kerületi plébániatemplomban fognak lefolyni, ahol a szentbeszédet Metzger Márton dr. prépostplébános mondja. A szociális testvérek otthonában lévő egyesületi helyiségben munkamegbeszélések lesznek délelőtt, amelyeken az egyesületek vezetői vesznek részt. A megbeszélések célja: a katolikus nők összerendezésének kimélyítése, továbbá a cselédkérdés egyes fázisainak gyakorlati irányú megoldása. Általában arra helyezi a főszűlyt az értekezlet, hogy a nyár folyamán tartott katolikus nagygyűlés nőszövetségének gyűlésének határozatait realizálja és gyakorlati alkalmazásokat megteremtse.

Értesülésünk szerint a spanyolországi eseményekkel kapcsolatban is állástfoglalnak a bá-

nati katolikus nők s a szorongatott katolikus testvéreknek imájukkal kívánnak segítségükre lenni. Ugynevezett imaláncot szerveznek meg az egész Banatban.

Délután a negyedik kerületi katolikus hitközség impozáns iskolaépületében tartják meg aztán a jubiléris közgyűlést, amelyen az egyes egyesületek beszámolójukat terjesztik elő. Ezt a plébániatemplomban Te Deum és szentségi áldás fejezi be a jubiléris napot.

Hibátlan helyesírás a műveltség fokmérője!

Balassa József dr.

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára

Ára 99 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

# HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Dradea, Strada Regele Carol II. 5.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:** Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.  
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.  
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.  
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.  
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**  
Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**  
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza. Csakias választékos magánlevelekre válaszolunk.

## November 5. Szent Imre herceg

„A közönséget senki sem ünnepli, a megszokottat senki sem csodálja s csak ami a felhők fölél, a csillagok közé tör: azt ünnepeljük.” (Prohászka).

Es Szent Imre herceg kiemelkedik a hét-köznapiok szürkeségéből. Isten országának szeretetével, tisztaságával a csillagok közé szárnyalt, hogy maga is ott ragyogjon fényes csillagként minden keresztény ifju feje fölött. Királyi korona helyett, királyi palást helyett a szepítőtelenség ruhájába öltözött, abba a ruhába, melyet a világ szövészekén nem tudnak szőni. Ő az örök ifjuság példaképe s erről a fényes csillagról a keresztény ifjuságnak sohasem szabad levenni a szemét. Ezt a csillagot lehet követni s követni is kell századunk megromlott eszméinek sodró zavarosságai között. S aki mindvégig erre a csillagra függeszti a szemét, az minden akadályon győzelmesen fog keresztülmenni. Se félrevezető csábítások, se megpróbáló nyomorúságok és sikertelenségek nem tudják a tiszta lélek emelkedésének útját állani. Szent Imre példája erőt, kedvet és vigaszt önt a fiatalok lelkébe s aki az ő nyomdokán halad, az győzni fog s annak minden reménye teljesül. M. T.

## Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Több felhő és köd, nyugaton és északon kisebb eső is lehet. A hőfok kissé csökken.

**A király meghallgatta egy cipésmester panaszát.** Targu-Mures. Saját tud. Néhány hét előtt Lénárt Mihály cipésmester adóhátralékában minden butorát lefoglalták és elárverezték. A valamikor jólkereső cipésmester a tulzott adó-kivételek áldozata lett. Elkeseredésében panasz-iratot juttatott el őfelségéhez, aki a pénzügyminiszterium útján elrendelte Lénárt Mihály cipésmester sérelmének igazságos vizsgálatát s lefoglalt butorainak visszaadását; ezt azonban a pénzügyigazgatóság a legjobb akarat mellett sem tehette meg, mert a butorokat már elárverezték, de a király utasítására a legmérszkeltebb adót állapították meg Lénárt Mihállyal szemben.

**MEGKEZDŐDÖTT A BALKANSZÖVET-SÉGI VEZÉRKARI TANÁCSKOZÁS.** Bucurestiből jelentik: Amint jelentettük, kedden Bucurestibe érkezik a Balkanszövetségi államok vezérkari főnökei, egy-egy katonai küldöttség élén. A szerdai nap folyamán a küldöttségek tagjai bejegyezték neveiket a királyi palota látogatási könyvébe és látogatásokat tettek Paul Anghelescu honvédelmi miniszternél és Samsonovici vezérkari főnökénél. A tanácskozások ma délután kezdődtek el és több napig fognak tartani.

**A LENGYEL ÁLLAMFŐ TÁBORNAGGYA NEVEZTE KI RYDZ-SMIGLY HADSEREG-FŐFELÜGYELŐT.** Varsóból jelentik: Rydz-Smigly hadserégtfőfelügyelőt az államelnök tábornagi méltóságra emelte.

\* **Az agy és a gerincvelő megbetegedéseinél** a régbévált természetes „Perenc József” keserű-víz — korán reggel egy pohárral bevéve — az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja, a bélmozgást elősegíti, a gyomormérszétést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez. Az orvosok ajánlják.

**DISZSIRHELYRE TEMETIK CSÜTÖRTÖ-KÖN KOSZTOLÁNYI DEZSŐT.** Budapestről jelentik: Kosztolányi Dezsőt csütörtök délután 4 órakor temetik a Kerepesi-temető halottsházából. A főváros diszsirhelyet adományozott a nagy halottnak. Szerdán délután a Kisfaludy Társaság az Akadémián gyászülést tart Kosztolányi emlékére.



## Nem drasztikus a hatása az ARTIN hashajtónak!

AZ ARTIN készítésénél a gyógyszerészet és az orvostudomány minden vívmányát felhasználjuk. Mindazokat az anyagokat vesszük, amelyek fiziológiai hatása a belekre nemcsak biztos, de enyhe is. Ha ARTIN-t szed, nem kell félnie a következményektől, nem lesznek görcsei, sem hasmenése. Számtalan klinikán próbálták ki az ARTIN hatását és az orvosok mindenütt mint nagyértékű és biztos, enyhe hatású hashajtót ajánlják. Az Artin dragée szedése könnyű és kellemes, nők, kényes férfiak szívesen szedik. ARTIN hatásában felette áll a legtöbb hasonló készítménynek, a modern hashajtó, annak minden előnyével.

**Artin** A. DR. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE

**A CLUJI EGYETEMI HALLGATÓK A VIZSGADIJAK LESZÁLLÍTÁSÁT KÉRIK.** Cluj. Saját tud. A helybeli I. Ferdinand Tudományegyetem joghallgatói közt nagy az elégedetlenség a magas vizsgadíjak miatt. A fakultás hallgatói ugyancsak panaszkodnak a dékánátus által meghatározott tandíjfizetési módokat miatt is. A joghallgatók most emlékiratot akarnak átnyújtani a dékánatnak, amelyben kéri, hogy súlyos panaszukat mielőbb orvosolják. Sok egyetemi hallgatót a legkétségbeejtőbb helyzetbe sodort a szigorú rendelkezés, amelyet ha végrehajtanak, többen kénytelenek lesznek a tanulmányaikat megszakítani. Az egyetemi díjak méltányos behajtásán és a vizsgadíjak leszállításán kívül kérni fogják még egy februári vizsgázatás elrendelését is. Az egyetemi hallgató ifjuság érdeklődéssel várja a jogi dékánátus döntését.



## Őszi szállításunk

megkezdődött. Kérjük árjegyzékünket és idejében rendeljenek.

**Ambrosi, Fischer & Co. R. T.**  
Aiud, Jud. Alba

**EGY 15 ÉVES FIU TÉVEDESBŐL A NYILT UTCÁN LELŐTTE VOLT ISKOLATÁRSÁT.** Timisoara. Saját tud. Mesterházi Nagy Gyula 15 éves, négy gimnáziumot végzett fiu a moziból kijövet az utcán találkozott két volt iskolatársával, Vetró Gézával és Gyuricza Györggyel, s egy mellékutcába hívta őket, hogy megmutassa Browningját. Előttük kivette a golyós magazint a pisztolyból, de nem gondolva arra, hogy a csőben maradt egy golyó, társaira fogta tréfából. A fegyver elsült és Gyuricza Györgynek, a bucsai jegyző fiának a szívbe vezető nagy ütőerét lőtte át. A gyerek összeesett s pillanatok alatt meghalt. Nagy Gyula hazaszállt s mikor megtudta, hogy társa meghalt, öngyilkosságot akart elkövetni, amiben édesapja akadályozta meg, aki fiát felvitte a rendőrségre. Nagy Gyulát két évvel ezelőtt éppen azért csapták ki a piarista gimnáziumból, mert revolverrel járt s most akarta apja inasnak adni. A Browningot a gyerek a náluk albérletben lakó főhadnagy szekrényéből lopta ki.

**A népkisebbségi újságíró szervezet nyilatkozata.** Cluj. Saját tud. Ismeretes, hogy egyes napilapok részletet közöltek a készülő sajtótörvény tervezetéről. Ez a sajtótörvény tervezet, amelyet az egész ország területén óriási érdeklődéssel várnak, természetesen foglalkoztatta a kisebbségi újságíró szervezetet is. A Romániai Kisebbségi Újságírószervezet központi elnöksége tagjainak tudomására hozta, hogy a legutóbbi clujai elnöki tanács ülésen részletesen megvitatta a sajtótörvény lehetőségeit. Egyben megtárgyalta a kari érdekek megvédése érdekében fogantatandó lépéseket is. Ez alkalommal átíratban fordult Mircea Djuvara igazságügyminiszterhez, melyben kérte, hogy a törvény minden vonatkozásában tartsa tiszteletben az alkotmányban biztosított sajtószabadságot és a szerzett jogokat. Az igazságügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy még a tervezet nem készült el. Az újságírószervezet azonban — a meglepetések elkerülése végett — szükségesnek látja, hogy az illetékes kormányzati szervekkel, miután a nyilvánosságra jutott közleményekből kiderült, hogy az újságírószervezetek közül kiharadt az ország négymillió kisebbségének sajtótörsütülete, a következő táviratot küldték az igazságügyminiszter címére:

Mircea Djuvara igazságügyminiszter úr  
Öxellenciájának

Bucuresti.

Az 1921. óta fennálló és jogiszemélyiséggel rendelkező Romániai Népkisebbségi Újságírószervezet a lapokból értesült arról, hogy a sajtótörvényjavaslatot a parlament megnyitása után azonnal beterjesztik. Meglepetve tapasztalja, hogy a felsorolt újságírószervezetek között nem szerepel az ország négymillió kisebbségének sajtótörsütülete. Midőn tiszteletteljesen arra kéri Exellenciádat, hogy ezt a sérelmet feltétlenül orvosolja, egyben azon óhájának ad kifejezést, hogy a törvénytervezetet a szindikátusnak kellő időben megküldeni sziveskedjék. A nyilvánosságra került javaslat ugyanis komoly sérelmeket tartalmaz. Sárkány Gábor, országos elnök, dr. Ligeti Ernő, ügyvezető elnök, Demeter Béla, főtájtár.

Az igazságügyminiszter választát természetesen óriási érdeklődéssel várják nemcsak az érdekeltek, hanem az ország négymillió magyar kisebbsége is.

**Halálozás.** Elekes Viktor földbírtokos, a copleani római katolikus egyház gondnoka, életének 76. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután folyt le Coplean községben nagy részvét mellett.

**A vallásügyi miniszter a legfelsőbb bíróság elé vitte panaszát Gurie basarabiai metropolita ellen.** Bucuresti. Saját tud. Minthogy Gurie metropolita kitartott azon álláspontja mellett, hogy nem mond le, Victor Iamandi vallás- és művészeti miniszter tegnap aláírta a Sammitószéknek szóló átíratot, amellyel bíróság elé állítja a basarabiai főpapot. A miniszter a mai napon átírta a Szent Szinódusnak a metropolita felfüggesztése tárgyában.

## Elfogták a galati hatszoros gyilkosság tetteseit

Bucuresti. Saját tud. Megirtuk, hogy milyen bestialis kegyetlenséggel gyilkolták meg Mandanis galati pékmestert, feleségét és négy alkalmazottját.

Kedden reggel sikerült Brailában letartóztatni a gyilkost. A központi vásárcsarnok előtti téren egy jó ruhába öltözött ember aranyórát akart eladni. A közelben tartózkodó titkosrendőrnek feltűnt, hogy az arca tele volt karmolásokkal, sebhelyekkel s igazolásra szólította fel. Az aranyórást ember menekülni próbált, de amikor látta, hogy menekülés nincs, megadta magát. Kiderült,

hogy az aranyóra a Galatiban meggyilkolt Mandanis és hogy a letartóztatott egyéven lévő ruhák és cipők is a pékmesteréi voltak.

A bizonyítékok sulya alatt azután a letartóztatott bevallotta, hogy ő követte el a galati gyilkosságot.

A rettenetes tömegmészárlás tettese Andrei Borila sütőmunkás, Olt megyéből származik és a craiovai fegyházból szökött meg. Letartóztatásakor mindössze ötszáz lejt találtak nála.

A gyilkos a kihallgatása során részletesen elbeszélte, hogy követte el tettét.

\* **Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek** megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az enyhe természetes „**Ferenc József**” keserűvíz azáltal, hogy a tápcsatorna tartalmát kíméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti. Klinikai tapasztalatok alapján kétségtelemé vált, hogy a **Ferenc József** víz féldoldali hűdésben levő betegeknek is általában mindig megteszi a kellő hatást s így nagy megkönnyebülést szerez. Az orvosok ajánlják.

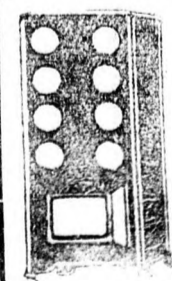
**Huszezerre emelkedett a newyorki sztrájkoló matrózok száma.** Newyorkból jelentik: A sztrájkoló matrózok számát 20 ezerre becsülik. A partok mentén rendőrök tanyáznak beavatkozásra készen. A személy- és tehergőzösök tétlenül vesztelnek az Atlanti óceán és a Mexikói öböl kikötőiben.

**ÖTVENÖT ANTIFASISZTÁT LETARTÓZTATTAK CONSTANTÁBAN.** Bucuresti. Saját tud. Constantán letartóztatták **Steflea** ügyvédet, volt képviselőt, városi tanácsost, a nemzeti parasztpárt tagját, az antifasiszta bizottság elnökét, mert a hatóság egy tíz nappal ezelőtt tartott házkutatás alkalmával romboió cájzatának minősített röpiratokat talált az antifasiszta bizottság elnöki irodájában. E letartóztatás kapcsolatban van az utóbbi napokban Constantan eszközölt tömeges letartóztatással, amelynek során 55 kommunisztagyannus egyént vettek őrizetbe, csupa antifasisztákat, kik fölött a hadbírók fog ítékezni.

\* **A nők után megtordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemetlenül csalódnak,** mert a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testzajokat okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglószerve mindenemű saját szag iránt eltompulnak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár szagtalánító és frissítő valódi **LYSOFORM** lemosást használni. A biztos hatású és megbízható **LYSOFORM** csak zárt üvegben valódi, kimérve nem kapható.

**A lezuhant bányaiflt súlyos szerencsétlenség okozott.** Baia-Mare. Saját tud. A petrosani aranybányájában az alsó tárnából utnak indított kosár hirtelen leszakadt és **Korán Miklós** bányamunkást, aki a lifteknél dolgozott, magával sodorta. A baia-marei munkáskórházban ápolják. Éleihenmaradásához kevés a remény.

**ELITELTEK EGY VOLT HADIFOGLYOT, AKI AGYONLÖVETETT EGY FOGOLY TISZTET.** Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszék kedden délután hirdetett ítéletet **Kiss Béla** volt hadifogoly, villamosági főszereelő ügyében. **Kiss Béla**, amint ismeretes, azzal vádolták, hogy a novonikolajevszki oroszországi hadifogoly-táborban magyar fogolytársait bántalmazta és egy **Erődödy** nevű auidi származású hadnagyot agyonlővetett. A bíróság **Kisst** hűtlenséget bűntettében mondotta ki bűnösnek és ezért tizenkétévi fegyházra ítélte. A vádlott mindvégig ártatlanságát hangoztatta, bűnössége mellett azonban sokan tettek tanuvallomást. **Kiss** fel-lebbezett.



## SOK TIZEZER

megelegedett vevő bizonyítja hogy a

„**ZEPHIR**”

kályha az összes kályhák között a

**LEGJOBB**

**10** kilogram fával fűt **24** órán át.  
egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan arjegyzéket.

Közvetlen vasutvonal Ardeal és Bucovina között. Bucurestiből jelentik: Az Uva-Mica—Vatra-Dornei közötti vasutvonal építési munkálatai befejeződtek. Ezzel a vasutvonalal közvetlen összeköttetés létesült Bucovina és Transylvania között. November 12-én lesz a vasutvonal ünnepélyes megnyitása, amelyen megjelennek a kormány, a parlament és a CFR képviselői. November 17-én nyitják meg ünnepélyesen a Crasna—Cretetii között szabályozott vasutvonalat.

**Imaházat építenek az adamusi római katolikusok.** Diciosanmartin. Saját tud. Adamus község római katolikus családjai nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy bár kevesen is vannak, de hajlékot emelnek az Istennek. Mivel díszes templomra nincs pénzük, imaházat fognak építeni. Minden egyes katolikus család erején felül megadoztatja magát és már is összegyűlt annyi pénz, hogy az imaház építését rövidesen megkezdhetik. A mozgalom élén áll **Bencze István** diciosanmartini plébános is, akihez a leányegyházközség tartozik.

**A diciosanmartini pénzügyigazgatósági tisztviselők kérése.** Saját tud. Az a hír terjedt el, hogy a pénzügyigazgatóságot is áthelyezik Blajra a megye új székhelyére. A pénzügyi tisztviselők értekezletet tartottak s kimondták, hogy írásbeli kérésben kérik a pénzügyminisztert, hogy hagyja régi helyén a pénzügyigazgatóságot. A kérést valamennyi tisztviselő aláírta. Ha a pénzügyigazgatóságot is átviszik Blajra, csak a Banca Nationala marad a régi megyeszékhelyen a közhivatalok közül.

**Az állam belföldi tartozásainak rendezése.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter elkészítette az állam belföldi adósságairól a kimutatást és ezek rendezésére vonatkozó tervet. Erre a célra körülbelül ötvenmillió leit fordítanak.

# Tizenkét áldozatának holttestét vetette eddig partra a megáradt Jiul

## A jiu völgyi árvizborzalmak

**Vulcan.** Saját tud. Az árvizkatasztrófa, melyet a **Román Jiul kiöntése zúdított a bányatelepek munkásainak ezreire, sokkal nagyobb méretű, mint az első híradások jelentettek.** A katasztrófa főfészeke Lupeni bányatelep volt. Bár **Vulcannak** is érzékeny veszteségei vannak **Iscroni községben** a **Jiul vize ezideig 11 halott áldozatát dobta partra és egy bölcsőben levő csecsemőt.**

A katasztrófa éjszakáján borzalmas percekkel élt át a lakosság mindkét telepen. A kiáradó Jiul olyan irtó erővel és oly nagy víztömeggel rohant meg a telepeket, hogy a **menekülés lehetetlen** volt. Be kellett várnai a reggelt. Fokozta a rémületet az a körülmény is, hogy éjjel 3 órakor megszűnt az áramszolgáltatás, mivel a vulcani villamos központ három dinamóját már eliszapolta az ár s a negyediket az utolsó pillanatban sikerült kiemeléssel megmenteni. Innen nem messzire a bányatársulat **négy munkás és egy tisztviselő lakását tinte el az ár.** A lakosokat az utolsó pillanatban sikerült kimenteni.

### FÉRJ ÉS FELESÉG TRAGÉDIAJA.

A sporttelep közelében lakott saját házikójában **Mészáros István** nyugdíjas gépkezelő és felesége. Lakásukat körülvette az ár. A mentési kísérletek hiábavalóknak bizonyultak. Olyan vad iramban rohant a megáradt folyó, hogy a rögtönzött tutajokat egy-kettő széttepte. **A parton tehetetlenül állók szemeláttára ragadta el a víz Mészáros feleségét. A megrémült férj a háztetőre menekülve jajveszékelt, míg órák múlva a házat is szétrombolta az ár és Mészáros is magával ragadta. Holttesteik az Iscroniban partrakerültek között vannak.** Így pusztult el szörnyűséges kínok és szenvedések között a szerencsétlen házaspár.

A vulcani alsótelep még november 2-án is víz alatt állott. A mentési munkálatok még folynak. Jellegző a lakosság rémületére, hogy az alsótelep lakosai csapatostul keresik fel a bányagazgatóságot s a falu más helyein kérnek lakást. Nem akar senki a telepen maradni.

### ELSODORTA A VASUTI TÖLTÉST AZ ÁR LUPENI KÖZELÉBEN.

Amint az ember Lupeni felé az egyetlen közlekedési lehetőséggel, vagyis gyalog halad, láthatja a kiöntött folyó garázda munkáját, összehordott fákat, butorokat, ruhadarabokat, amint a fűzesekben felakadva jelzik a történeteket. A vasuttest a vulcani részen két helyen is több, mint 150 m. hosszban teljesen tönkrement. Abol pedig a Balea patak a Balba ömlik a szemközti fekvő vasuti hid mint őrtorony áll magában, két oldalán körülbelül 300 m. szakaszon a vasuti vonalnak hire-helye sincs. A vulcan—lupeni vasuti szakasz helyrehozatala szakértők véleménye szerint legalább három-négy heti időt kíván. A patak fölött átvezető országút hidja annyira meg van rongálva, hogy rajta gyalogszettel átmenni is életveszélyes.

**Cigánybirodalmat álmodó két ardeali cigány.** Targu-Mures. Saját tud. Az a hír járta be a napokban a világsajtót, hogy **Karis Nádó** és **Dandózi Árgyélus** cigányzenészek a cigánybirodalom megalapításán fáradoznak s már több százezer aláírást gyűjtöttek volna a memorandum alá, amelyet a Népszövetséghez szándékoznak feltejesíteni. A Népszövetségtől kérik, hogy jelöljön ki a nomád cigányok számára **Abessziniában** nagyobb területet, ahol megalapítanak az önálló cigányországot. Azt is megírták a világlapok, hogy a két cigányzenészt a budapesti rendőrhatalóságok kiutasították a székesfőváros területéről. Azt az érdekességét a dolognak azonban kevesen tudják, hogy ugy **Karis Nádó**, mint **Dandózi Árgyélus** a mures megyei **Sabéd** községbe valók, ott is születtek s évek előtt Transylvániában is próbálkoztak ilyen irányú cigánymozgalom megszervezésével. A közigazgatási hatóságok nem nézték jó szemmel a két roma birodalomalapító törekvéseit s ezért ei is távoztak az országból. Most a legjobb hírek szerint Ausztriában és Magyarországon próbálkoznak a cigánybirodalom alapítók.

lyes. A **Sohodol** és **Rosia** patakok vize elárasztotta a **Lobstein** telepét és a 80 munkásház vidékét. **A mentők csónakokkal közlekednek.**

### EMBEREMLEKEZET ÓTA NEM VOLT ILYEN ARADAS.

Legborzasztóbb a Jiul telep és Tisztitelep vidéke. Házromok mindenfelé. A lakások java-részt üresek. A lakosokat idejében kimentették. A katolikus iskola termei tömve vannak árvizmenekültekkel.

A Tisztitelep és fűtcai kereskedő házson között elfolyó Jiul beton mederbe volt szabályozva. **Az ár szétrombolta a betonfalakat, leszelte az utat s magával ragadta Slovik bányamester, néhai özv. Mikéné, Nedbal Ferenc egyh. pénztárnok, Zacharia kereskedő lakásait, a tejcsarnokot és özv. Dinaminé 5 üzlethelyiségből álló lakását.** Ez utóbbi lakás kirakatablakain — csak a homlokkal áll még, — hömpölyög az ár a fűtcsára. A kereskedők folyó felé épült raktárhelyiségei áldozatul estek.

Mindenki jajveszékelt. Öreg bányatelepi lakosok szerint a mindig rakoncátlankodó folyó ily mértékű áradásáról emberemlékezet óta nem tudnak.

A Lupeni feletti **Rachatepe**, **Uricani** és **Cámpul** lui **Neag** falvak népe is sokat szenvedett. A két év előtti kiépített országút sok szakasza eltűnt, az új hidak megsemmisültek.

### ÉJJEL IS DOLGOZNAK A VASUTI PÁLYA RENDBEHOZÁSÁN.

Lupeniből visszatérőben az építő munka első jelei már mutatkoznak. Egy társulati mozdony több fával terhelt kocsiival érkezik Lupeniből a Balea patak melletti eltéptett vasuti szakaszhoz s a beálló alkonyatban pislogó bányászlámpák mozdása jelzi, hogy a bányatársulat maga veszi kezébe a vasuti test újraépítésének munkáját. Látjuk **Frey Ferenc** vezérigazgatót, amint a helyszínen adja utasításait a munka megkezdésére. A társulat nem várhat. A szállítás szünetel, viszont a munkásságnak is eminens érdeke a forgalmi zavarok megszüntetése, mert ettől függ a termelés további zavartalansága.

I. Kr.:

## AZ OROSZ TITOK

Egy Oroszországot megjárt mérnök szenzációs tapasztalatai az orosz élet hátköznapjairól, álmairól és valóságairól. — A legpozitívabb és legérdekesebb könyv, ami eddig a magyar irodalomban a Szovjetről megjelent

Ara 40 lei és 15 lei portó.

Kapható: könyvosztályunknál



## SPORT

Uj rend, bonyodalmakkal...

## Svájc nem vesz részt a KK jövő évi küzdelmeiben?

Két javaslatuk is volt a svájciaknak, de a bizottság nem is tárgyalta őket

A svájci szövetség a jövőévi Középeurópai Kupa megrendezésének módjára vonatkozó két javaslatot terjesztett be a KK-bizottsághoz. Az első ilyen javaslat értelmében jövőre, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Olaszország és Svájc 4-4 csapattal szerepelne a KK-ban, míg Románia és Jugoszlávia 2-2-vel. Ez az első fordulón 12, a másodikban 6, a harmadikban 3 mérkőzést jelentene. A döntőért a három győztes körmérkőzést játszana egyfordulós alapon, vagyis minden csapat a másikkal csak egy meccset játszana. Sorsolás döntené el, hogy valamelyik csapat melyikkel mérkőzzen saját otthonában s melyikkel idegenben. Ha tehát az Ujpest, Austria és a Sparta kerülne a hármas döntőbe, akkor volna egy Ujpest-Austria meccs Ujpesten, egy Sparta-Ujpest Prágában, egy Austria-Sparta Bécsben.

A román és jugoszláv csapatokat utiköltés-kimelés szempontjából az első fordulón a közelfekvő országok (Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia) csapataival sorsolnák össze. A második számú javaslat értelmében 20 csapat játszana a KK-ért és pedig a régi öt országból 3-3, valamint a tavalyi győztes, azonkívül két román és két jugoszláv együttes.

A 20 résztvevőt egy 12-es és egy 8-as csoportba osztanák be. A 12-es csoportban volna

a régi országokból 2-2 (összesen 10), az újabból 1-1 (összesen 2), míg a nyolcasban a régiékből 1-1 (összesen 5), az újabból 1-1 (összesen 2) és a KK előző évi győztese. A 12-es csoportból a végén maradna három, a nyolcasból 1 csapat s ez a négy csapat játszana a döntőben.

A Középeurópai Kupa bizottsága az elmúlt hét szombatján megtartott ülésén azonban nem is foglalkozott a svájciak javaslataival, mert négyórás izgalmas vita után 12:2 szavazatarányban az olaszok javaslatát fogadta el (3-3 magyar, osztrák, olasz és csehszlovák, 2 svájci, 1 román és 1 jugoszláv). A svájci kiküldöttek hiába ellenkeztek a számukra sérelmesnek ítélt javaslat ellen és végül is a Kupából való kilépéssel fenyegetőztek. A svájci szövetség közgyűlését a jövő hétre össze is hívták, amelyen azután véglegesen dönteni fognak afelől, hogy Svájc az új feltételek mellett is részt vesz-e továbbra is a KK-ban.

Jelenleg tehát az a helyzet, hogy számolni kell Svájc visszalépésével. Már pedig ebben az esetben a megüresedett két helyért nagy küzdelem indulna meg az öt résztvevő ország részéről.

## CFR—Crisana Oradeán

A Nemzeti Bajnokságban vasárnap teljes fordulót bonyolítanak le. A részletes műsor és a kijelölt játékvezetők a következők:

**Oradea:** Crisana—CFR, bíró Ceureanu. Az ország jelenleg legjobb formában levő csapatának bemutatkozását nagy érdeklődés előzi meg. A mérkőzés, amelyet a Károly pályán tartanak meg, délután fél 3 órakor kezdődik.

**Bucuresti:** Venus—Unirea Tricolor, bíró dr. Russu. — Juventus—Kinizsi, bíró P. Vasile.

**Cluj:** Victoria—CAO, bíró J. Petrescu.

**Arad:** Gloria—Universitatea, bíró M. Petrescu.

**Timisoara:** Ripensia—AMTE, bíró T. Iiescu.

**ÖSSZEÁLLITOTTÁK BUDAPEST VÁLOGATOTTJÁT PÁRIZS ELLEN.** Budapestről jelentik: A magyar főváros válogatott labdarúgócsapata november 15-én Párizsban játszik a francia főváros legjobbjai ellen. A magyar együttest már most kijelölte Dietz dr., a magyar szövetség kapitány. Ez a következők: Szabó — Polgár, Bíró — Dudás, Turay, Lázár — Sas, Müller, Cseh, Toldi, Titkos. Tartalékok: Kutasi, Sárosi, Jászberényi. Az összeállítás érdekessége, hogy nyolc Hungaria-játékos került be a csapatba.

Nyisztor Zoltán

// **Felhőkarcolók**  
**Oserdők**  
**Hazátlanok**

(Délamerikai útiképek).

Ára 95 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

## A Macabi és a Vulturii Textila vezetnek a B) Ligában

A B) Liga két alcsoportjában is izgalmas és változatos küzdelem folyik. A Keleti csoportban a Macabi vezet, de az ACFR vesztett pontok tekintetében egyenlően áll vele. A Nyugati csoportban az eddigi listavezető Phönixet Craiovan elszenvedett veresége után a Vulturii Textila váltotta fel az első helyen. Nem valószínű azonban, hogy előkelő helyzetét sokáig tartani tudja.

A két csoport jelenlegi táblázata a következők:

Keleti csoport				
1. Macabi	9	7	—	2 42:11 14
2. DUIG	9	5	2	2 18:7 12
3. Victoria	8	5	1	2 23:15 11
4. ACFR	7	5	—	2 17:10 10
5. Franco Romána	8	3	3	2 14:16 9
6. Dragos Voda	8	3	2	3 15:21 8
7. Sportul Student.	7	3	1	3 9:11 7
8. JAHN	8	3	1	4 12:17 7
9. DVA	9	2	2	5 21:26 6
10. Tricolor	8	1	4	3 14:23 6
11. IAR	7	2	1	4 19:21 5
12. Textila	7	2	—	5 10:24 4
13. Sporting	7	1	1	5 8:20 3

Nyugati csoport:				
1. Vulturii Textila	9	6	2	1 21:12 14
2. Phönix	9	6	—	3 32:11 12
3. Jiul	8	5	1	2 24:11 11
4. Olimpia	8	5	—	3 21:15 10
5. TMAC	7	4	—	3 30:13 8
6. Rovine Grivita	9	4	—	5 17:22 8
7. Törekvés	7	4	—	3 15:23 8
8. Craiu Jovan	8	4	—	4 16:23 8
9. CFR (Simeria)	8	3	1	4 13:19 7
10. Mures	8	3	1	4 12:16 7
11. Unirea MV.	8	3	—	5 17:28 6
12. Soimii	6	1	2	3 7:13 4
13. Victoria	8	—	1	7 7:38 1

**Ausztria rendező a jövő évi asztali tenisz világbajnokságot.** Bécsből jelentik: Az 1937 évi asztali teniszvilágbajnokságot február 1-7. között Baden bei Wienben az osztrák szövetség rendezte. Eddig már tizenhárom ország jelentette be

részvételét a világbajnokságokon, ezek: Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Lettorság, Litvánia, Belgium, Svédország, Németország, Franciaország, Anglia, Jugoszlávia, Lengyelország, Japán és Egyesült Államok.

**Ausztria válogatott „11”-e.** Bécsből jelentik: Vasárnap Zürichben Ausztria és Svájc válogatottjai Európa Kupa mérkőzést játszanak. Meisl Hugó az osztrák csapatot így állította össze: Platzer — Sesta, Schmaus — Adamek, Smistik, Nausch — Zischek, Hahnemann, Bican, Binder, Pesser. — A közvélemény élénken kritizálja az összeállítást. A védelem kifagástan — ezt mindenki elismeri. Ennél jobbat jelenleg nem tud kiállítani az osztrák labdarúgás. A csatársorban azonban Zischek és Hahnemann beállítását kifogásolják. Bican csapatában öszekötöt, Binder pedig középcsatárt játszott. Az illetékesek szerint ez a csere sem fog a csapat javára szolgálni. Meisl azonban bizonyára úgy gondolta, hogy a mérkőzés folyamán is cserélhetnek.

\*\*\*\*\*

## Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

## Lakás

## Kiadó

2 szobás előszobás, fűtőszobás magánház. — Oradea, Str. Dr. I. Ciordas 36. szám.

**Egy szoba-konyha** lakás nov. 15-re kiadó. Oradea, Str. Axenta Sever 12.

**Kapualatti** butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

**Butorozott szoba** teljes ellátással november 1-re kiadó. Str. Ciordas No. 50.

**Két utcai szoba** konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănuului 12. sz.

**Kiadó** egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17 szám.

## Különféle

**ŐSZI ÜLTETÉSRE** gyümölcsfát, fenyőt, bukszust, rózsát nagy készlet miatt nagyon olcsón árúsít **CZIRA** kertészlet. Oradea, Str. Prága 24.

**Há táj a lába,** vagy ludtalpa van, csínáltasson cipőt az Apolló szalonban, hol elegáns és tartós cipőt kap. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 12., „Apolló” palota.

**Gyomorégés,** és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epeháj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lel. Lerakati: Csanda gyógyszerár, Oradea.

**MAGAS** árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, **HERBST** ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

**ORVOSOKNAK, KOZMETIKUSOKNAK, GYÓGYSZERÉSZNEK ÉS DROGUISTÁKNAK EGYARÁNT NÉLKÜLÖZHETETLEN!**

## A kozmetika a gyakorlatban, különös tekintettel a terápiára és a

## kozmetikumok előállítására.

Írta: dr. Cholnoky László egyet. tanársegéd. 144 ábrával.

Összintén leírja az eddig titkolt recepteket és kezelési eljárásokat, amelyek felbecsülhetetlen értékűvé avatják ezt a kitűnő szakmunkát. A kezelések és gyógyeljárások menetének, a receptek elkészítésének stb. leírása oly részletességgel és pontossággal történik, amelynek gyakorlati értéke valóban nélkülözhetetlenné és pótolhatatlanná teszik e kitűnő művet minden kozmetikus számára.

A könyv ára: 565 lel és portó. Kapható: Könyvosztályunknál.